

5. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] /Д. М. Стеченко. – К.: МАУП, 2000. – 176 с .
6. Гальчинський А. Вилікувати економіку можна тільки на ліберальних засадах / А.Гальчинський // Дзеркало тижня. – 2010. - № 6-7 (786-787). – С. 7.
7. Жаліло Я. Дієвість економічної політики держави в контексті ринкового реформування / Я.Жаліло, Д.Черніков // Економіка України. – 2000. - № 12 (469). – С. 13-23.

К.Дзевєрина

Роль інституціонального механізму реалізації державної власності в національній економіці

Исследуются особенности институционального механизма реализации государственной собственности в национальной экономике. Его использование как способа нормативной легитимизации отношений собственности определяет механизм согласования и уровень адекватности политических, экономических, социальных, правовых и других отношений субъектов хозяйствования. Благодаря им обеспечивается регулирующее влияние государства на институты власти, доверия, конкуренции т.д. с целью развития института государственной собственности.

K.Dzeverina

The Role of the Institutional Mechanism in the Implementation of Public Ownership in National Economy

The meaning of the institutional mechanism in the implementation of public ownership in national economy is researched. It takes the part as a means of the regulatory legitimization of relations to ownership; determines the mechanism of the agreement and the level of adequacy of political, economic, social, legal and other relations of economic agents through which controlling authority with the institution of power, trust, competition and so on is secured with a view to develop the institution of public ownership.

Одержано 22.10.11

УДК 330.356.3

Т.С. Корнєєва, ас.

Кіровоградський національний технічний університет

До питання оцінки інвестування у матеріальні та нематеріальні активи основного капіталу

У статті досліджуються питання капітального інвестування в економіку на національному, регіональному рівнях та окремому суб'єкті господарювання для виявлення економічних закономірностей ефективного формування та використання основного капіталу та підвищення продуктивності праці. Обґрунтовується необхідність введення у виробничо-економічну звітність коефіцієнту інтелектуалізації основного капіталу та коефіцієнту інтелектуалізації інвестицій в основний капітал як індикаторів підвищення прибутковості та продуктивності праці на машинобудівних підприємствах.

капітальні інвестиції, основний капітал, продуктивність праці, коефіцієнт інтелектуалізації основного капіталу, коефіцієнт інтелектуалізації інвестицій в основний капітал

Вплив ефективності формування і використання основного капіталу на зростання продуктивності праці залежить від інвестування, як у матеріальні так і нематеріальні його активи. Оскільки в економіці України у капітальних інвестиціях

зосереджено приблизно 99% інвестицій в матеріальні активи (капітальне будівництво; придбання машин, обладнання і транспортних засобів; капітальний ремонт) і лише 1% інвестицій у нематеріальні активи (об'єкти інтелектуальної і промислової власності і ін.), така ситуація не забезпечує високого технічного рівня продукції, що розробляється та модернізується.

У нинішній Україні за таким показником, як випуск продукції, вищі технологічні уклади - 5-й та 6-й становлять близько 4%, причому 6-й технологічний уклад, що визначає перспективи високотехнологічного розвитку країн у майбутньому, у нашій країні становить менше 0,1%. Близько 58% виробленої продукції припадає на 3-й технологічний уклад (технології промисловості будівельних матеріалів, чорної металургії, суднобудування, обробки металу, легкої, деревообробної, целюлозно-паперової промисловості) та 38% - на 4-й. У зв'язку з домінуванням 3-го технологічного укладу на машинобудівних підприємствах Кіровоградської області використовуються машини і обладнання 1960-70рр. ХХ століття, що призводить до неефективного використання основного капіталу і низьких темпів росту продуктивності праці.

Відповідно вирішальним чинником забезпечення конкурентоспроможності економіки й економічного зростання, підвищення рівня життя населення, оборонної, технологічної та екологічної безпеки є динамізм, масштабність і стійкість розвитку інтелектуальної сфери. Тому інтелектуальна власність і, відповідно, нематеріальні активи стали одними з найбільш важливих складових частин активів підприємства.

Питаннями капітального інвестування лише у матеріальні активи займалися такі вітчизняні вчені-економісти, як І.О. Бланк, Д.М. Черваньов, Н.В. Ковтун, І.М. Крейдич, а щодо категорії «нематеріальні активи» О.Б. Бутнік-Сіверський, Н.Л. Гавкалова, П.П. Крайнев.

Недослідженими і, відповідно, актуальними є питання, які пов'язані з динамікою інвестицій у нематеріальні активи, їх оцінкою для створення механізму ефективного використання основного капіталу та підвищення продуктивності праці.

Виходячи з наведеного, метою дослідження є динаміка не лише інвестицій у матеріальні активи, а і інвестицій у нематеріальні активи в економіці на національному, регіональному рівнях та окремому суб'єкті господарювання, виявлення економічних закономірностей ефективного формування та використання основного капіталу та підвищення продуктивності праці.

У високотехнологічних галузях за вартістю нематеріальні активи перевищують матеріальні і є основним ресурсом компанії в конкурентній боротьбі. Це відноситься до тих підприємств, які мають стійку ділову репутацію, володіють відомими товарними знаками. Тому оцінка інтелектуальної власності і вартість нематеріальних активів особливо важлива для підприємств високотехнологічних галузей.

Для того, щоб нематеріальний актив став легальною частиною активів підприємства та надав максимально можливих переваг своєму власнику, необхідно увести його в господарський обіг або комерціалізувати.

Нематеріальні активи є широким поняттям, але можна виділити наступні групи складових: об'єкти права інтелектуальної власності й прирівняні до них; права користування природними ресурсами; відкладені витрати; репутація фірми. Також на підприємстві є так звані «інші нематеріальні активи» - ліцензії на здійснення виду діяльності, на здійснення зовнішньоторговельних операцій за квотою, на використання досвіду фахівців, права довірчого керування майном. Всі групи нематеріальних активів можуть бути визначені, оцінені й відображені у фінансовій звітності підприємства.

Використання майнових прав на нематеріальні активи, продаж прав користування (ліцензії), або використання об'єктів інтелектуальної власності являються додатковим внеском у статутний фонд при створенні підприємства, або збільшують та служать предметом застави.

У сучасних умовах діяльності підприємств інтелектуальна власність є одним із самих незадіяних ресурсів. Виникнення труднощів при вартісній оцінці інтелектуальної власності пов'язані з недостатньою кількістю об'єктивної інформації про стан кон'юнктури відповідних сегментів ринку, особливо з урахуванням того, що всі розрахунки необхідно робити, виходячи з реальних програм і планів.

Дані статистики свідчать, що за останні 30 років частка нематеріальних активів у структурі майна промислових компаній, як європейських, так і американських, збільшилась у середньому до 50%. Після проведення переоцінки нематеріальних активів вартість власного капіталу вітчизняного підприємства може збільшитися у 1,5 – 2 рази [11].

Питання оцінки об'єктів інтелектуальної власності (ОІВ) регулюються Законом України «Про оцінку майна, майнових прав і професійну оціночну діяльність в Україні», Національним стандартом № 1, а також спеціальними нормами: Методикою оцінки ОІВ, Національним стандартом № 4. Також українськими оцінювачами широко використовуються норми Міжнародних стандартів оцінки, хоча вони не є обов'язковими.

Аналіз формування структури основного капіталу успішних компаній показав, що найбільш впливовим чинником зростання їх ефективності є доля нематеріальних активів в основному капіталі.

Тому, пропонуємо увести у господарсько-економічну практику діяльності машинобудівних підприємств коефіцієнт інтелектуалізації основного капіталу і коефіцієнт інтелектуалізації інвестицій в основний капітал, які нададуть можливість при формуванні основного капіталу вплинути на його якість та більш ефективне використання з забезпеченням зростання продуктивності праці.

Коефіцієнт інтелектуалізації основного капіталу можна розрахувати за матеріалами первинної бухгалтерської звітності, як відношення вартісної оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності (середньорічна вартість нематеріальних активів) до середньорічної вартості основного капіталу. Але на макрорівні це зробити неможливо, тому що у фінансовій звітності стаття «нематеріальні активи» окремо не виділяється, відповідно здійснення розрахунку пропонуємого коефіцієнта є неможливим.

Коефіцієнт інтелектуалізації основного капіталу не віддзеркалює дійсного стану речей, оскільки підприємства не зацікавлені в здійсненні вартісної оцінки інтелектуальної власності і, в більшості випадків, не вміють це робити.

У той же час має місце інвестування у нематеріальні активи, яке слід оцінювати не лише абсолютними вартісними показниками, а, перш за все, відносним показником – коефіцієнтом інтелектуалізації інвестицій в основний капітал, який визначається як відношення інвестування в нематеріальні активи до інвестицій в основний капітал.

Для більш детальної оцінки пропонуємого коефіцієнта інтелектуалізації основного капіталу і коефіцієнта інтелектуалізації інвестицій в основний капітал розглянемо їх практичну значимість на наступних прикладах.

Обсяги капітальних інвестицій залежать від багатьох факторів, а саме: чинної вітчизняної законодавчої бази, яка формує інвестиційний клімат, амортизаційної політики держави, обсягів валового внутрішнього продукту (ВВП), прямих іноземних

інвестицій в економіку, заощаджень населення, які накопичуються в банках і домогосподарствах, кредитної політики банків, тощо [9].

З даних рис. 1 видно, що капітальні інвестиції в цілому по економіці України з 2002 р. до 2010 р. зросли у 4,06 рази, або на 142498 млн.грн. Високу динаміку зростання капітальних інвестицій потрібно забезпечувати постійно протягом тривалого часу, щоб довести питому вагу інвестицій по відношенню ВВП до 22-23% (країни, що розвиваються), або 30-40% (азіатські «тигри»).

У зв'язку із кризою, високий темп зростання капітальних інвестицій в національну економіку був загальмований. Так по відношенню до 2008 р. відбулося їх зменшення: у 2009 р. - на 29,11%, а у 2010 р. - на 30,51%. У тому числі інвестицій у матеріальні активи зменшено у 2009 р. - на 29,63%, в 2010р. - на 31,47%; з них інвестицій в основний капітал у 2009 р. - на 34,88%, у 2010 р. - на 35,36%; інвестицій у капітальне будівництво у 2009 р. - на 40,52%; інвестицій у придбання машин, обладнання та транспортних засобів у 2009 р. - на 33,62%, у 2010 р. - на 32,35%.

Таке зменшення капітальних інвестицій в національну економіку за останні два роки сприяло спаду виробництва, що, у свою чергу, послаблює економіко-соціальну базу реформування суспільного господарства, погіршує стан формування і використання основного капіталу, зменшує інвестиційний потенціал.

Незважаючи на зменшення інвестицій у матеріальні активи економіки України за два останні роки (2009-2010рр.) інвестиції у нематеріальні активи зросли з 2002р. (4223 млн.грн.) до 2010р. (6985 млн.грн.) - на 65,4%. Це є результатом зростання кількості заявок на об'єкти промислової власності до Державного підприємства «Український інститут промислової власності». Так, наприклад, у першому півріччі 2011 року на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, тощо подано 2 632 заявок, у тому числі від національних заявників — 1 374, що на відсоток вище за показники минулого року.

Розрахунок і аналіз коефіцієнту інтелектуалізації інвестицій в основний капітал дасть можливість економістам-аналітикам оцінювати рівень науково-технічного розвитку економіки в цілому, або за її видами економічної діяльності і, що саме важливе, на мікрорівні - діяльність суб'єкту господарювання. Таким чином, динаміка коефіцієнту інтелектуалізації інвестицій в основний капітал економіки України з 2003р. (2,8 %) до 2010р. (4,6%) має тенденцію до зростання на 1,8 відсоткових пунктів (в.п.). Відбувається впровадження принципово нових прогресивних технологій та перехід до випуску високотехнологічної, наукоємної продукції, що здійснюється на основі інтелектуалізації усієї виробничої діяльності. Але у 2007-2008рр. по відношенню до попередніх років цей коефіцієнт зменшився відповідно на 0,3 і 0,7 в.п. за рахунок збільшення високими темпами у цей період інвестицій в основний капітал порівняно з темпами зростання інвестицій у нематеріальні активи.

Тепер перейдемо до дослідження капітальних інвестицій в економіці Кіровоградської області (рис. 2). З 2002р. до 2010р. капітальні інвестиції зросли у 4,8 рази, або на 2255,1 млн.грн. Але, разом з цим, відбулося зменшення обсягу капітальних інвестицій у 2009р. - на 7,32%, а у 2010р. - на 13,76%; у тому числі інвестицій у матеріальні активи зменшено у 2009р. - на 7,01%, в 2010р. - на 13,5%; з них інвестицій в основний капітал у 2009р. - на 9,24%, у 2010р. - на 11,91%. Дослідження обсягу інвестицій у нематеріальні активи показує, що за період 2002-2010рр. відбулося їх збільшення у 2,25 рази, максимальний обсяг був у 2008р. і склав 34,9 млн.грн. А вже у 2009р. по відношенню до 2008р. обсяг інвестицій у нематеріальні активи зменшився на 38,68%, а у 2010р. у порівняні з 2009р. - на 53,74%.

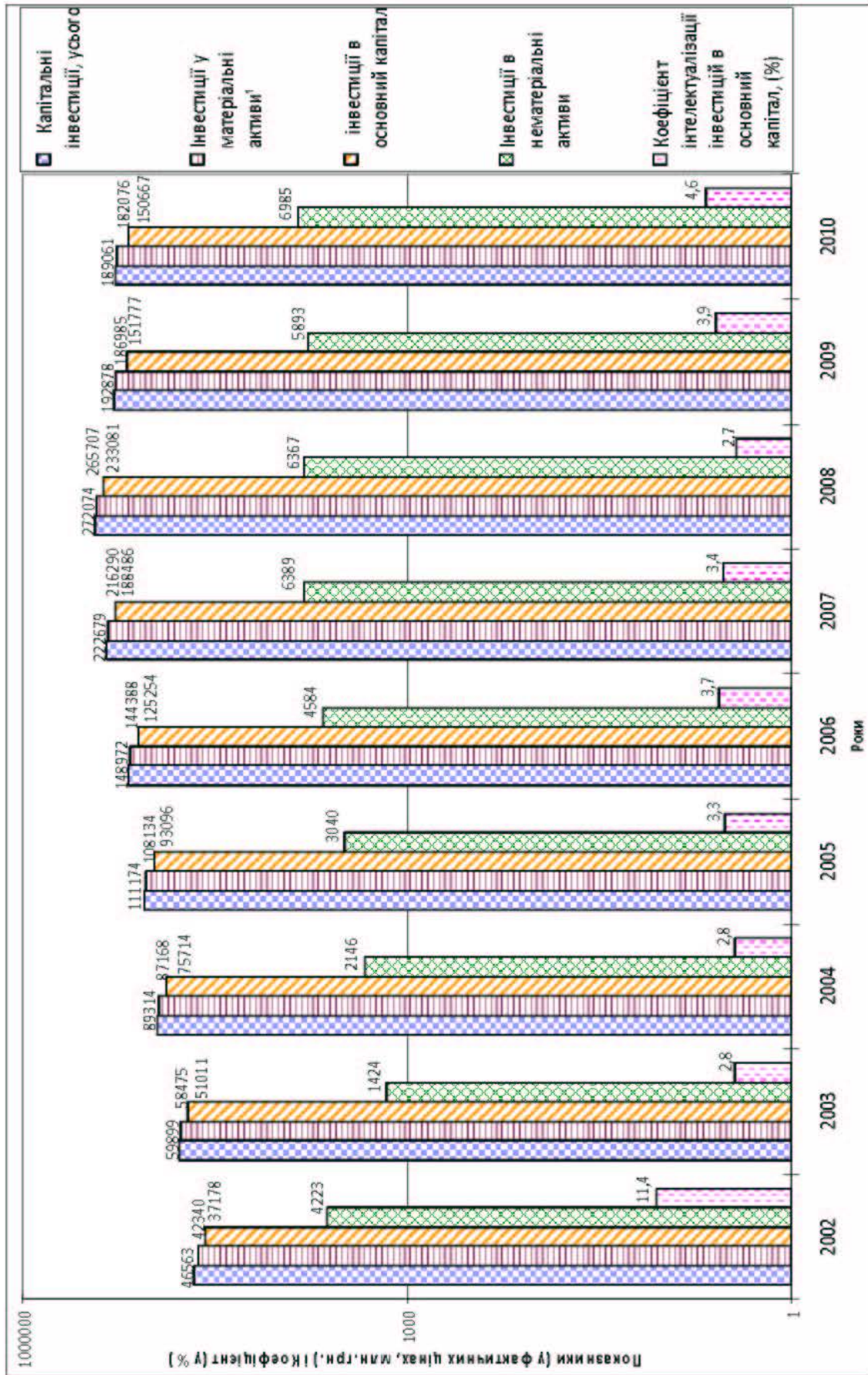

Рисунок 1 – Капітальні інвестиції в економіці України

Результатом такого скорочення інвестицій у нематеріальні активи є призупинення діяльності у напрямках об'єктів патентного та авторського права, наукових розробок, методик програмного забезпечення, баз даних, «ноу-хау», клієнтських контрактів, гудвіл компанії (вигідне географічне розташування, висококваліфіковані управлінці, особисті навички та вміння працівників, рівень освіти та кваліфікація персоналу, ефективна корпоративна практика, постійна клієнтура, добре поставлена система збуту, сприятливі кредитні умови і т.і.).

Динаміка запропонованого коефіцієнта інтелектуалізації інвестицій в основний капітал у Кіровоградській області, свідчить про нестабільність цього показника. Так у 2008р. він склав 1,1% - максимальне значення (підприємства запроваджують винахідницьку діяльність, програми для ЕОМ, тощо), а у 2006р. і 2010р. було мінімальне значення – 0,4%. Такий процес пов'язаний з значним відривом темпів зростання інвестицій в матеріальні активи до темпів їх зростання у нематеріальні активи, що є негативним явищем у інноваційному розвитку підприємств. Застосування цього коефіцієнту у виробничо-економічній звітності на національному, регіональному рівнях і окремо суб'єкту господарювання дасть можливість робити висновки щодо науково-технічного розвитку підприємств і, як наслідок, перспектив підвищення продуктивності праці.

Дослідження динаміки капітальних інвестицій на одному із крупних машинобудівних підприємств Кіровоградської області (рис.3) показує, що за період 2000-2010рр. відбулося їхнє зростання у 5,01 рази, або на 10092 тис.грн., що є позитивним явищем у діяльності підприємства. Найбільше збільшення капітальних інвестицій на підприємстві було у 2008 році і склало 37284 тис.грн., а вже за останні два роки (2009-2010рр.) зафіксовано їх зменшення: у 2009р. – на 57,3%, а у 2010 р. - на 20,8%; у тому числі інвестицій у матеріальні активи зменшено у 2009 р. - на 56,83%, в 2010р. – на 21,19%; з них інвестицій в основний капітал у 2009 р. - на 64,32%, у 2010 р. - на 27,51%; інвестицій у капітальне будівництво у 2009 р. - на 93,46%; в 2010р. – на 61,47%. На таке зменшення капітальних інвестицій вплинула економічна криза, яка позначилася на падінні платоспроможності споживачів продукції машинобудування, та спричинила «обвал» цін на продукцію зарубіжних конкурентів, внаслідок чого експорт гідравлічних агрегатів істотно зменшився, разом з цим зменшився і прибуток підприємства. Одним із негативних явищ у інноваційному розвитку підприємства є також зменшення обсягу інвестицій у нематеріальні активи. Так у 2009р. до 2008р. - на 99,51%, а в 2010р. – на 84,56%.

При дослідженні капітальних інвестицій в економіку на національному, регіональному рівні та окремому суб'єкті господарювання були виявлені наступні спільні особливості зменшення капітальних інвестицій за їхніми складовими та коефіцієнту інтелектуалізації інвестицій в основний капітал:

- капітальні інвестиції по Україні у 2009р. - на 29,11%, а у 2010р. - на 30,51%; по Кіровоградській області у 2009р. – на 7,32%, а у 2010р. – на 13,76%; на одному із крупних машинобудівних підприємств Кіровоградської області у 2009р. – на 57,3%, а у 2010 р. - на 20,8%;

- інвестиції у матеріальні активи по Україні у 2009 р. - на 29,63%, в 2010р. – на 31,47%; по Кіровоградській області у 2009р. – на 7,01%, в 2010р. – на 13,5%; на машинобудівному підприємстві Кіровоградської області у 2009р. - на 56,83%, в 2010р. – на 21,19%;

- інвестиції в основний капітал по Україні у 2009 р. - на 34,88%, у 2010 р. - на 35,36%; по Кіровоградській області у 2009р. – на 9,24%, у 2010р. – на 11,91%; на

машинобудівному підприємстві Кіровоградської області у 2009р. - на 64,32%, у 2010р. - на 27,51%;

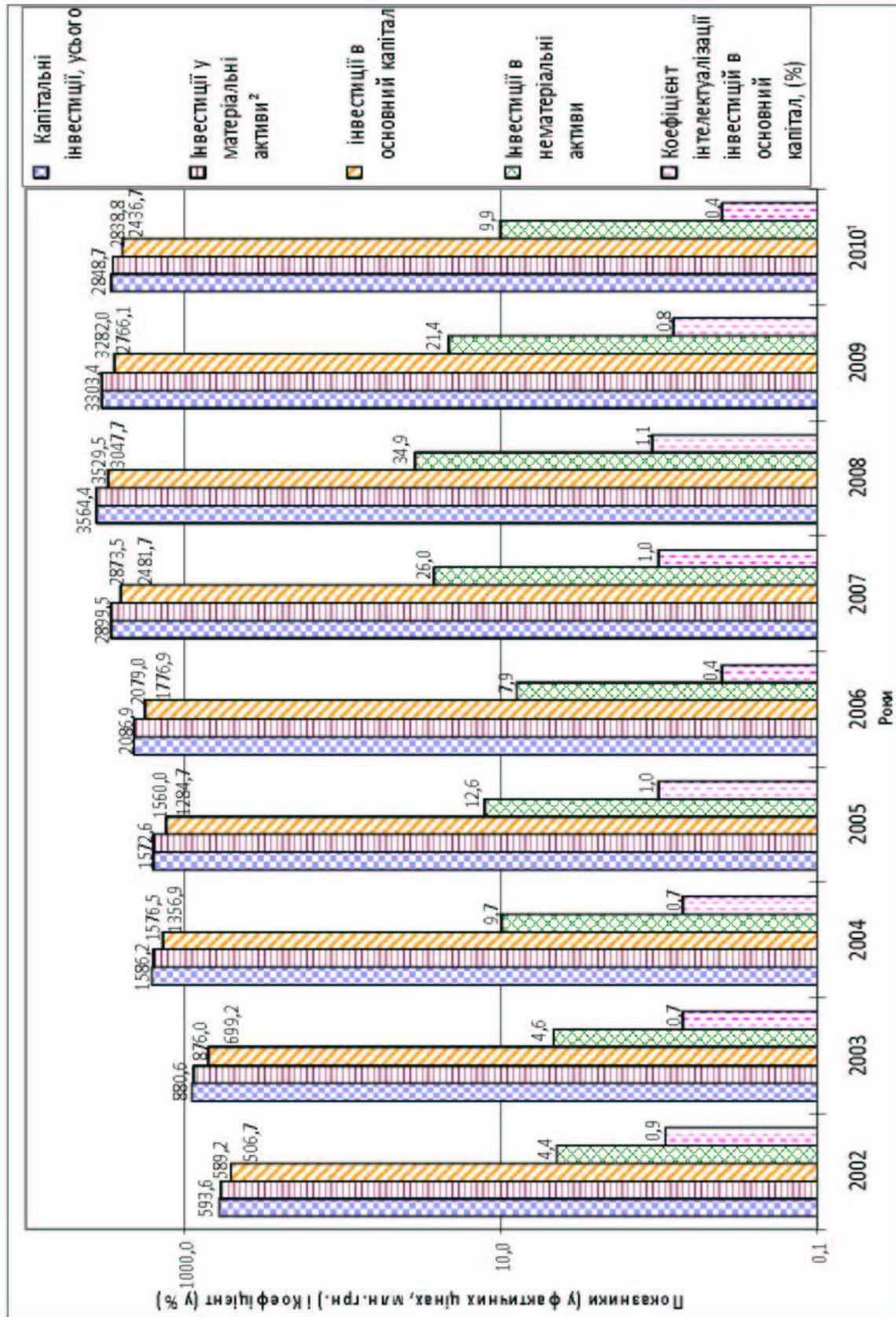

Рисунок 2 – Капітальні інвестиції в економіці Кіровоградської області

- інвестиції у нематеріальні активи по Україні у 2009р. – на 7,4%; по Кіровоградській області у 2009р. - на 38,68%, а у 2010р. - на 53,74%; на машинобудівному підприємстві Кіровоградської області у 2008р. – на 78,0%, у 2009р. - на 99,51%, а в 2010р. – на 84,56%.

- коефіцієнт інтелектуалізації інвестицій в основний капітал по Кіровоградській області у 2009р. – на 0,3 в.п., у 2010р. – на 0,4 в.п.; на машинобудівному підприємстві Кіровоградської області у 2008р. – на 10,8 в.п., у 2009р. – на 1,2 в.п.

Щоб уникнути скорочення капітальних інвестицій необхідно дотримуватися високої норми нагромадження основного капіталу, як одного з основних чинників формування відтворювального потенціалу економічної системи. Валове нагромадження основного капіталу економіки України зменшилося у 2009р. - на 34,2%; валовий внутрішній продукт у 2009р. зменшився по Україні – на 3,7%, по Кіровоградській області – на 4,1%; валова додана вартість у 2009р. зменшилася по Україні – на 1,6%, по Кіровоградській області – на 2,4%. Як бачимо, відбувається поступове скорочення величин національних рахунків та соціально-економічних показників в цілому як України так і окремо Кіровоградської області, що не може не вплинути на обсяги капітальних вкладень.

Вітчизняні вчені в галузі інтелектуального капіталу Н.Л. Гавкалова і Н.С. Маркова проаналізували виробничо-економічну практику діяльності підприємств за допомогою інтегрального коефіцієнту оцінки рівня інтелектуального капіталу, який визначається відношенням вартості нематеріальних активів до вартості всіх активів підприємства. На українських підприємствах незначна частка нематеріальних активів у всіх активах, як правило менше 1%. А в західній економічній літературі і у практичній діяльності багатьох фірм Заходу та Сходу для інтегральної вартісної оцінки величини інтелектуального капіталу застосовується коефіцієнт Тоббіна (Д.Тоббін - Нобелівський лауреат у сфері економіки) – відношення ринкової ціни компанії до реальних її активів і, як правило, для більшості західних компаній значення коефіцієнта Тоббіна коливаються від 5 до 10, а для наукомістких фірм він досягає 15,2 [11].

Розглянемо динаміку пропонуємого коефіцієнта інтелектуалізації основного капіталу на одному із крупних машинобудівних підприємств Кіровоградської області, який за період (2000-2010рр.) має позитивну динаміку, оскільки зріс у середньому на 0,9 в.п. з мінімального значення – 0,204% у 2000р. до максимального значення – 1,107% у 2010 році. Зростання цього коефіцієнту свідчить про розвиток інноваційної діяльності підприємства, ефективне використання власного науково-технічного потенціалу з метою відтворення технологічної бази. Як наслідок відбувається поступове збільшення питомої ваги нематеріальних активів у основному капіталі досліджуваного машинобудівного підприємства.

Тепер перейдемо до іншого пропонуємого нами коефіцієнту інтелектуалізації інвестицій в основний капітал, який вже був розглянутий на рівні національної і регіональної економіки України. У зарубіжних та вітчизняних наукових працях нами не було знайдено наближених показників і коефіцієнтів, розрахунок яких дав би можливість оцінювати стан інтелектуалізації інвестицій в основний капітал машинобудівних підприємств.

Динаміка коефіцієнту інтелектуалізації інвестицій в основний капітал за період 2000-2010рр. має нестабільний характер. Так мінімальне його значення було у 2009р. - 0,017%, а максимальне у 2002р. - 20,939%. Розрахунок цього коефіцієнту на даному машинобудівному підприємстві дає можливість виявити потенційні інноваційно-технологічні резерви формування та використання основного капіталу, оскільки

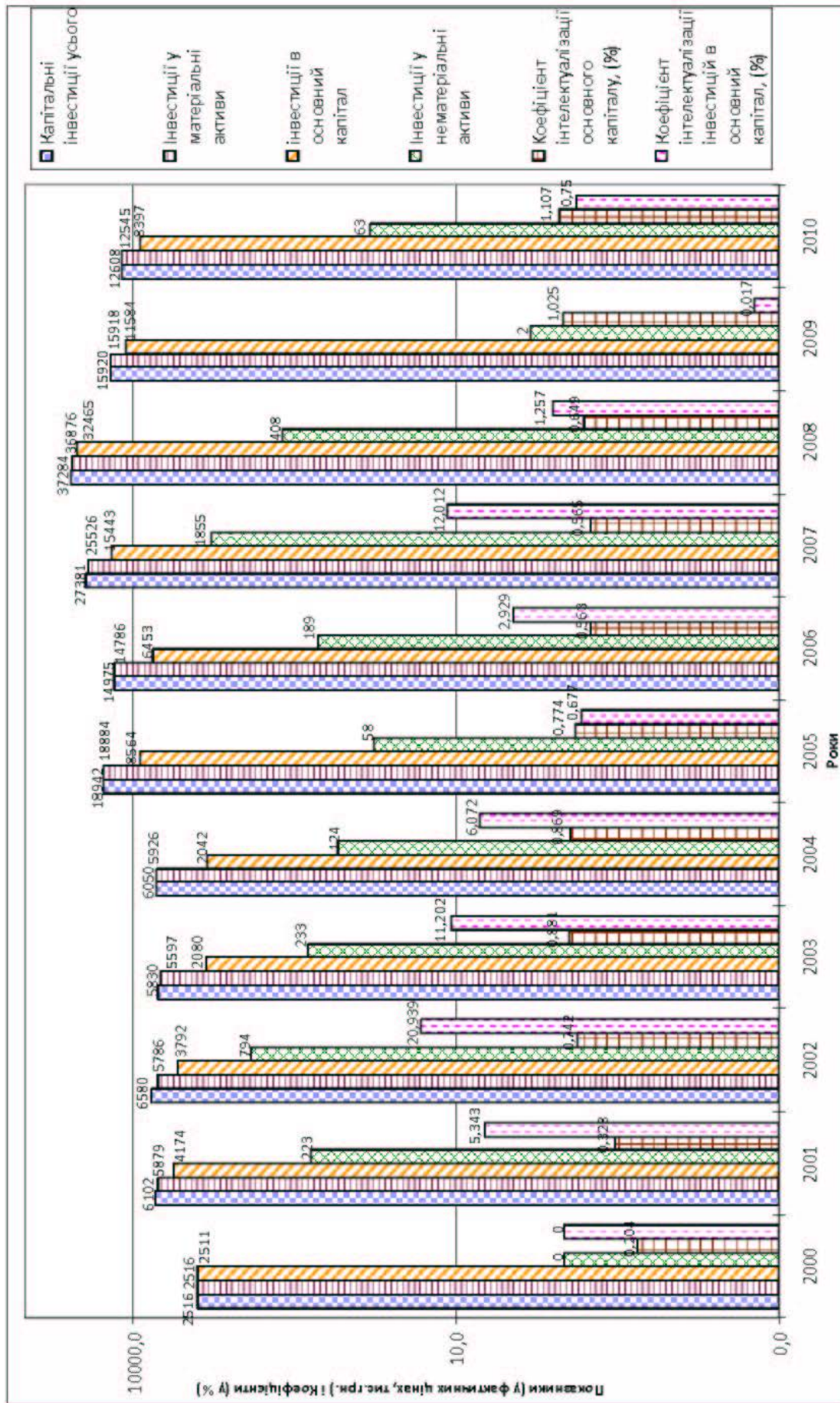

Рисунок 3 – Капітальні інвестиції на машинобудівному підприємстві Кіровоградської області

інвестиції у нематеріальні активи сприяють підвищенню прибутковості та продуктивності праці. Як вже вище зазначалося, максимальне значення коефіцієнтів інтелектуалізації інвестицій в основний капітал було зафіксовано у 2002р. (20,939%) та у 2007р. (12,012%) і саме в ці роки інвестиції у нематеріальні активи становили 794 тис.грн. (2002р.), 1855 тис.грн. (2007р.), що упродовж 10 років є найвищими величинами. Тому з 2001 року і до теперішнього часу машинобудівне підприємство запроваджує нові пріоритети розвитку, які відображає запропонований коефіцієнт інтелектуалізації інвестицій в основний капітал.

Таким чином, зростання коефіцієнту інтелектуалізації основного капіталу та коефіцієнту інтелектуалізації інвестицій в основний капітал на досліджуваному машинобудівному підприємстві Кіровоградської області пов'язано з наступними чинниками впроваджено у виробництво:

- виготовлення виливків, деталей «Платик» з алюмінієвого сплаву АК5М2Ц4 замість бронзи БрО5Ц5С5;
- отримано патент на винахід №85320 «Спосіб виготовлення виливків типу корпусних деталей гідромашин з мідистих силумінів, легованих цинком»;
- розробку сплаву АК5М2Ц4О3, за допомогою якого здійснюється виготовлення литтям під тиском втулок шестеренних насосів та підготовлені документи для подачі заявки на винахід;
- нове програмне забезпечення та створення баз даних;
- політику формування висококваліфікованих управлінців та фахівців.

Вище наведені впровадження на машинобудівному підприємстві призвели до освоєння виробництвом нових та вдосконалених виробів: НШ32/50М-3 "МАСТЕР", НШ32/50УК-3 "УНИВЕРСАЛ", насос шестеренний секційний GP32N-20N-3 оптимізованої конструкції. Це призвело до зниження витрат та підвищення якості продукції. Крім того, велася технологічна підготовка виробництва нових і вдосконалених виробів, шляхом укладання ліцензійних договорів і договорів на передачу права власності на об'єкти інтелектуальної та промислової власності, здійснює передачу (продаж) майнових прав інтелектуальної власності.

Таким чином, у результаті наукових досліджень капітального інвестування виявлені певні закономірності залежності ефективності економіки на національному і регіональному рівнях, а також ефективності роботи окремого машинобудівного підприємства від структури формування основного капіталу і співвідношення інвестицій у матеріальні і нематеріальні активи. Це призвело до внесення пропозицій увести у господарсько-економічну практику діяльності машинобудівних підприємств коефіцієнт інтелектуалізації основного капіталу і коефіцієнт інтелектуалізації інвестицій в основний капітал, що надасть можливість оцінити якість основного капіталу для подальшого формування його структури з метою більш ефективного використання з забезпеченням зростання продуктивності праці.

Список літератури

1. Бутнік-Сіверський О.Б. Економіка інтелектуальної власності / О.Б. Бутнік-Сіверський– К.: Інститут інтелектуальної власності і права, 2004.- 296 с.
2. Гавкалова Н.Л. Факторы интеллектуального капитал / Н.Л. Гавкалова // «Экономика Крыма» (Секция Управление предприятием): научно-практический журнал – Симферополь: ТНУ им. В.И. Вернадского, НАПКС, 2006. – №17. - С.85-88.
3. Ковтун Н.В. Статистичне дослідження інвестиційного процесу та інвестиційної діяльності: теорія, методологія, практика: моногр. / Н.В. Ковтун. - Київ: ІМЕКС, 2005. – 418 с.
4. Крейдич І. М. Інвестиційна політика підприємства: моногр. / І. М. Крейдич. – К.: ТОВ «ДКС центр», 2010. – 296 с.

5. Корнеєва Т.С. Интеллектуализация основного капитала как значительный фактор экономического развития / Т.С. Корнеєва, М.М. Петренко // *Економічні науки: зб. наук. праць*. - Кіровоград: КНТУ, 2005. - Вип. 8. - С. 75-78.
6. Крайнев П.П. Интеллектуальная экономика: управление промышленной собственностью: моногр. / П.П. Крайнев – К.: Концерн „Видавничий Дім” Ін Юре”, 2004. - 448 с.
7. Крейдич І.М. Оцінка потреб в інвестиційних ресурсах для відтворення основних виробничих фондів у промисловості / І.М. Крейдич // *Економіка та держава*. – 2009. – №9 – С. 12–13.
8. Маслій В.В. Теоретичні аспекти проведення статистичного моніторингу в процесі формування інвестиційної стратегії на регіональному рівні / В.В. Маслій, І.М. Шост // *Наукові записки: зб. наук. праць кафедри економічного аналізу*. – Тернопіль, 2004. – Вип. 13. – С. 91 – 93.
9. Палка І.М. Проблемні питання формування інвестиційного клімату в Україні / І.М. Палка // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. – 2008. – № 22. – С. 14–17. – (Серія : Економіка).
10. Соціальні аспекти інтелектуальної економіки: моногр. / Автор. колектив, наук. редактор д.е.н., проф. Бондар І.К. – К.:ВД «Корпорація», 2009. - 214 с.
11. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – С. 389-411.

Т. Корнеєва

К вопросу оценки инвестирования в материальные и нематериальные активы основного капитала

В статье исследуются вопросы капитального инвестирования в экономику на национальном, региональном уровнях и отдельном субъекте хозяйствования для определения экономических закономерностей эффективного формирования и использования основного капитала и повышения производительности труда. Обосновывается необходимость введения в производственно-экономическую отчетность коэффициента интеллектуализации основного капитала и коэффициента интеллектуализации инвестиций в основной капитал как индикаторов повышения прибыльности и производительности труда на машиностроительных предприятиях.

T. Korneeva

To the question of estimation of investing in the material and non-material assets of the fixed Capital

In the article the questions of capital investments in an economy on national, regional levels and separate subject of management for determination of economic conformities to law of the effective forming and use of the fixed capital and increase of the labour productivity. The rounded necessity of introduction to the productive-economic accounting of coefficient of intellectuality of the fixed capital and coefficient of intellectuality of investments is grounded for the fixed capital as indicators of increase of profitability and labour productivity on machine-building enterprises.

Одержано 21.10.11